

Inbjudan till högstadie- och gymnasieskolor i Göteborg

Fredsdagen i Domkyrkan 2021. Framtidstro – fred, frihet, demokrati

Jonsereds herrgård Göteborgs universitet, Levande historia Göteborgs Stad, Judiska församlingen i Göteborg, Svenska kyrkan: Göteborgs domkyrkoförsamling och Kultursamverkan Göteborgs stift, Stiftelsen Torgny Segerstedts Minne, Innerstaden Göteborg, Sensus studieförbund och Medieakademien bjuder varje år den 8 maj in till en samling för demokrati, mänskliga rättigheter och alla människors lika värde och mot krig, nazism och politiskt våld. Dagen är vald eftersom den är officiell svensk och europeisk minnesdag för andra världskrigets slut.

Årets Fredsdag består av tre delar:

Ett **livesänt program** med föreläsningar, poesi- och musikframträdande lördagen den 8 maj 2021, kl. 19.00 på Facebook. Det kommer att finnas tillgängligt i efterhand. Lärare kan välja hela eller delar av programmet för att visa eleverna och diskutera.

Länk till det livesända programmet:

<https://www.facebook.com/events/489103295456535>

1. En **utomhusutställning, Motstånd**. Finns på Domkyrkoplan under tiden **4 - 23 maj 2021** och passar för skolklasser att besöka. En handledning finns för lärare enligt en metod framtagen av Sensus, med frågeställningar och gruppsamtal, se längst ned i denna inbjudan.
2. En **inomhusutställning** i Göteborgs domkyrka, **Regler, aktivism och verk**. Ett antal konstnärer medverkar. **4 - 23 maj 2021**.

Programinformation – se nedan. För frågor kontakta maria.bergius@svenskakyrkan.se

Syfte

Vad kan vi lära av historien i en tid av allt fler försvagade demokratier, hårdnande polarisering och en pågående kamp om vad som är kunskap och fakta? Vilken motståndskraft har våra samhällen mot processer som underminerar demokratin? Frågorna är viktiga eftersom anti-demokratiska rörelser och rasistiskt våld är fenomen i vårt samhälle som vi inte kan blunda för. Våld och hot, till och med mord, förekommer. Det demokratiska samhället måste reagera samlad och kraftfullt mot detta.

Här kan det historiska minnet spela en viktig roll. Att minnas offren för Förintelsen och andra folk mord är en handling för demokrati. Att aldrig glömma bidrar också till att motverka den historieförfälskning som anti-demokratiska krafter ägnar sig åt. Minnesdagen vill därför vara en plattform och ett stöd för ett kontinuerligt och långsiktigt arbete där vi skaffar oss redskap att diskutera värdefrågor kring demokrati, medmänsklighet och tolerans i en tid där dessa värden är under hårt tryck.

Målgrupper

Minnesdagen riktar sig till en bred allmänhet, men i synnerhet till skolor och den unga generation som är vår framtid.

Minnesdagen äger rum i Göteborgs innerstad, en plats som välkomnar alla till sitt offentliga rum och därmed i sig är en demokratisk manifestation.

FREDSDAGEN 2021 Program

Motstånd

Utställning Domkyrkoplan, 4/5–23/5 2021

Produktion: Forum för levande historia, inför Förintelsens minnesdag i år.

Utställningen *Motstånd* handlar om enskilda personer som stod emot, som valde att gå mot strömmen och ta kampen mot den nazityska terrorn. De kom från olika samhällsskikt med olika religiösa och politiska uppfattningar. Deras motstånd kunde också se olika ut.

Regler, aktivism och verk

Utställning inne i Domkyrkan, 4/5–23/5 2021

Curator: **Ulla Mogren**, konstnär.

Reglerna finns där, både synliga och osynliga, bredvid och mittemot, utgör gränser och sträcker ut sig längs med tiden. Regler kräver uppmärksamhet oavsett hur de bestämts och av vem. Hur är det idag möjligt att bemöta det odemokratiska? En utställning som i några verk med konstens kraft belyser motstånd och aktivism både i handling och tanke.

Framtidstro – fred, frihet, demokrati

Livesänt program med föreläsningar, poesi- och musikframträdande

Under år 2020 släcktes stora delar av världen ner. Vi i väst fick smaka på vad det kan innebära att leva i ett mindre fritt samhälle. Hur är det att leva under striktare former av ofrihet? Att ha en vardag präglad av miljökatastrofer, väpnade konflikter, förföljelse och annat som inskränker människors såväl fri- och rättigheter som möjligheter? Hur bygger vi framtidstro och ett samhälle som balanserar demokrati, fred och frihet?

Poesi

Lina Ekdahl, poet

Föreläsningar

Fredrika Lagergren Wahlin, statsvetare och vicerektor Göteborgs universitet, styrelseledamot
Stiftelsen Torgny Segerstedts Minne

Per Svensson, kulturjournalist, mottagare av Frihetspennan 2020

Ingrid Lomfors, historiker och överintendent Forum för levande historia

Musikframträdande

Martin Bagge, vissångare, författare

Konferencierer: **George Braun**, Judiska församlingen i Göteborg, och **Maria Bergius**, Domkyrkoförsamlingen i Göteborg

Tid: lördag 8 maj 2021, kl 19.00

Plats: Facebook, Göteborgs universitet och Göteborgs stift, livesänds från Domkyrkan i Göteborg.

Programmet kommer att kunna ses i efterhand på Facebook

Samtal fortsätter för utställningen Motstånd

En metod som bygger på att alla i gruppen delar med sig av sina tankar, känslor och erfarenheter. Rekommendationer på form:

- Fem till 10 personer i varje grupp
- 20 - 30 minuters samtal
- En boll eller sten som fokusföremål

Gruppsamtalet

Metoden bygger på att alla i gruppen delar med sig av sina tankar, känslor och erfarenheter. Var och en får möjlighet att tala utan att bli avbruten och att lyssna utan att avkrävas en reflektion över den andres berättelse.

Samtalsledarens uppgift

Samtalsledarens uppgift är att hjälpa deltagarna att följa de uppgjorda spelreglerna. Ledaren har också ansvar för att tidsramarna hålls och att ordet fördelas så att alla ges lika stor möjlighet att delta i samtalet.

Innan samtalet börjar berättar samtalsledaren om spelregler för gruppsamtalet:

Ett gott samtal ger oss möjlighet att på ett jämlikt sätt dela erfarenheter och tankar med varandra. Då behövs en trygg, öppen och tillåtande miljö. Punkterna nedan kan bidra till en sådan miljö:

- Vi är här för vår egen skull.
- Det är bra att vi är olika. Det ger oss en djupare och bredare förståelse av utställningen.
- Vi recenserar inte utställningen, utan låter istället utställningen bli grunden för samtalet.
- Vi talar personligt. Vi utgår från egna erfarenheter.
- Vi lyssnar aktivt på varandra.
- Det som sägs i gruppen stannar inom gruppen.
- Den som talar får hålla i ett fokusföremål t.ex. en boll. Den som har bollen har också ordet.

Ledaren presenterar samtalets fyra frågeställningar:

- Vilken känsla gav dig utställningen?
- Välj en bild eller en person som du vill prata lite mer om.
- Vad krävs för att du ska göra motstånd?
- Vad tar du med dig?

1. Vilken känsla gav dig utställningen?

Till en början kan det vara svårt att få tag på sin känsla, ofta sitter den i magen och är omedelbar. Ibland vill den inte ge sig tillkänna och efter ett tag finns kanske fler känslor i omlopp. Var och en får en stund på sig att känna efter under tystnad och välja en av känslorna att berätta om för gruppen. Att hitta sin känsla och bestämma sig för vilken man vill presentera för andra kan vara svårt och upplevs ofta som personligt, därför är det viktigt att just känslan inte kommenteras av någon i gruppen. Vem vill börja? Gör en runda så att alla kommer till tals.

2. Välj en bild eller en person som du pratar lite mer om.

En person/bild i utställningen som talade till mig och som berörde mig väljs av gruppdeltagarna. Ofta kommer många karaktärer upp till ytan och det kan ta ett tag att välja ”sin person”. Under rundan får varje deltagare berätta om varför de valt just den personen eller bilden och vad det var som berörde

hos just henne eller honom. Vad det var som gjorde mig upprörd, stolt, glad eller ledsen i möte med personen eller bilden.

3. Vad krävs för att du ska göra motstånd?

Vad är motstånd? Hur kan det se ut? Be deltagarna/eleverna tänka ut en situation när de gjort motstånd för någon annans skull eller önskat att de gjort det.

4. Vad tar du med dig?

Vad dröjer sig kvar inom dig? En bild som satte sig på näthinnan eller som jag inte kan bli kvitt och som särskilt berörde mig kan vara något jag behöver ta tag i när jag kommer hem, något jag vill lära mer om, en bok jag vill läsa, ta reda på mer om fakta eller något som berört mig och utmanat mig. Här blir samtalet ofta lite längre och kan lätt dra iväg. Viktigt är att varje person får ungefär lika mycket tid på sig och att ingen börjar kommentera förrän hela rundan är genomförd.

Nu kan ni släppa samtalet fritt.

Materialet framtaget av studieförbundet Sensus.